

Шевченко О. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства
та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету*

Новік І. А.

*студент 3-го курсу медичного факультету № 2
Полтавського державного медичного університету*

СТАН ЕМОЦІЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Сучасна вища освіта зорієнтована на професійне становлення майбутнього фахівця, його моральних переконань та культури міжособистісного спілкування. У зв'язку з цим збільшується тенденція, що пов'язана з підвищенням вимог до інтелектуальних та психоемоційних можливостей усіх учасників освітнього процесу. Емоційна складова при цьому відіграє ключове значення, як основна, у тому числі і для когнітивного розвитку здобувача освіти.

Емоційний стан людини – важливий фактор, що вирішує умову успішної діяльності, і водночас – результат цієї діяльності. На думку Л.З. Сердюк, переживання емоційного благополуччя співвідноситься з процесом діяльності індивіда та його взаєминами з оточуючими. Емоції виступають як внутрішні спонукання до діяльності [1, с. 53]. Із цього випливає, що емоційний стан відіграє велике значення для досягнення успішності у навчальній діяльності, у якому перебувають усі суб'єкти освіти.

Однією з фундаментальною умовою успішної життєдіяльності виступає емоційне благополуччя особистості.

У період університетського навчання дана проблема набуває особливої гостроти. Здобувач освіти стикається з соціальними викликами, що пов'язані з процесом адаптації до вузівського середовища, набуттям самостійності та зіткненням з психоемоційною напругою. Позитивний емоційний фон активізує адаптаційні механізми, підвищує стійкість до стресу і полегшує подолання складних ситуацій. Емоційна сфера безпосередньо впливає на мотивацію, результати навчання, самооцінку та загальну успішність. У контексті професійної підготовки майбутніх лікарів, чия діяльність висуває високі вимоги до емоційної стійкості та емпатійних здібностей, дослідження емоційного благополуччя здобувачів освіти стає пріоритетним завданням. Порушення

у цій сфері можуть призводити до зниження академічної успішності, розвитку психічних розладів і, як наслідок, до неефективності у майбутній професійній діяльності.

Метою нашого дослідження було вивчити основні характеристики емоційного стану студентів під час воєнних дій, провести аналіз їх емоційного благополуччя та розробити практичні рекомендації для покращення психоемоційного стану здобувачів освіти.

Для цього було організовано дослідження, в якому взяли участь 126 студентів медичного університету. Вибірка формувалася випадковим чином, що забезпечило її репрезентативність. Дослідження проводилося з дотриманням принципів добровільності, анонімності та конфіденційності.

У процесі роботи застосовувалися теоретичні, емпіричні та математико-статистичні методи. Інструментом була авторська анкета «Дослідження стану емоційного благополуччя студентів під час навчання в умовах війни». Анкета містила дев'ять запитань і охоплювала чотири основні блоки: загальний емоційний стан; вплив війни на психоемоційний стан; зв'язок емоційного стану з навчанням; потреба в психологічній підтримці.

Дослідження проходило в кілька етапів. На підготовчому етапі було визначено мету, завдання та сформовано вибірку респондентів. Організаційний етап охоплював збір даних через анкетування. Аналітичний етап включав у себе обробку результатів, переведення їх у відсоткові значення для подальшої інтерпретації. Інтерпретаційний етап передбачав узагальнення даних, їх аналіз і групові обговорення для глибшого розуміння результатів. Завершальний етап включав формулювання висновків і розробку рекомендацій для покращення емоційного стану студентів.

Результати анкетування дозволили нам оцінити емоційний стан студентів, виявити основні тенденції та ключові чинники, що впливають на їхнє емоційне благополуччя в сучасних соціально-психологічних умовах.

Таблиця 1

Оцінка емоційного стану студентів

Варіант відповіді	Кількість студентів	%
Добрий	18	14%
Задовільний	42	33%
Напружений	46	37%
Пригнічений	20	16%

Як видно з таблиці, лише 14% студентів оцінюють свій емоційний стан як добрий, тоді як більшість перебуває у стані напруження (37%) або задовільного самопочуття (33%). Пригнічений стан відзначили 16% респондентів, що свідчить про наявність емоційних труднощів.

Результати анкетування дозволили оцінити рівень тривожності студентів.

Таблиця 2

Рівень тривожності студентів

Варіант відповіді	Кількість студентів	%
Постійно	40	32%
Часто	48	38%
Інколи	28	22%
Рідко	10	8%

Отримані дані свідчать про високий рівень тривожності: 70% студентів відчувають тривогу постійно або часто. Це є наслідком тривалого перебування в умовах стресу, пов'язаного з війною.

Результати анкетування дозволили оцінити вплив війни на емоційний стан студентів.

Таблиця 3

Вплив війни на емоційний стан студентів

Варіант відповіді	Кількість студентів	%
Дуже сильно	52	41%
Значно	38	30%
Помірно	24	19%
Майже не вплинула	12	10%

Більшість опитаних (71%) зазначили, що війна дуже сильно або значно вплинула на їхній емоційний стан, що підтверджує актуальність проблеми психоемоційного благополуччя.

Результати анкетування дозволили оцінити вплив емоційного стану на навчальну діяльність студентів.

Таблиця 4

Вплив емоційного стану на навчальну діяльність

Варіант відповіді	Кількість студентів	%
Значно погіршує	44	35%
Частково впливає	50	40%
Майже не впливає	20	16%
Не впливає	12	9%

Аналіз результатів показує, що у 75% студентів емоційний стан негативно впливає на навчання, знижуючи продуктивність та мотивацію.

Результати анкетування дозволили оцінити потребу у психологічній підтримці студентів.

Таблиця 5

Потреба у психологічній підтримці

Варіант відповіді	Кількість студентів	%
Так	54	43%
Можливо	46	36%
Ні	26	21%

Значна частина студентів (79%) відчуває або визнає потребу у психологічній підтримці.

Аналіз отриманих даних засвідчив наявність виражених негативних змін в емоційному стані студентів медичного університету в умовах воєнного часу. Зокрема, зафіксовано підвищення рівня тривожності, зростання емоційного навантаження та зниження показників психологічного благополуччя.

Отримані результати також свідчать про системний характер впливу воєнних подій. Це поширюється не лише на емоційну сферу, а й на когнітивно-діяльнісний компонент навчання, зокрема знижує навчальну мотивацію, пізнавальну активність та ефективність засвоєння навчального матеріалу.

Отримані емпіричні результати дозволяють обґрунтувати необхідність впровадження комплексних заходів психологічної підтримки. Здобувачам освіти доцільно дотримуватися раціонального режиму дня, обмежувати надмірне інформаційне навантаження, підтримувати соціальні контакти та використовувати техніки психоемоційної саморегуляції. У разі потреби рекомендовано своєчасне звернення до фахової психологічної допомоги.

Науково-педагогічним працівникам доцільно враховувати психо-емоційний стан студентів у процесі організації навчання, забезпечувати психологічно безпечне освітнє середовище, надавати емоційну підтримку та оптимізувати навчальне навантаження з урахуванням умов підвищеного стресу.

Узагальнення результатів дає підстави стверджувати необхідність системного підходу до збереження емоційного благополуччя студентської молоді як важливої передумови їхньої ефективної навчальної діяльності та професійного становлення.

Список використаних джерел

1. Сердюк Л. З. Фактори психологічного благополуччя студентів. *Актуальні проблеми психології* : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2018. Т. 6. С. 51–59.
2. Харченко А. Особливості психологічного благополуччя студентів різних профілів підготовки. *Молодий вчений*. 2021. № 4(92). С. 175–178.
3. Циганчук Т. В. Емоційний інтелект в структурі стресостійкості студентів. *Науковий вісник мну імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки*. 2017. № 2. С. 200–204.